Ottův slovník naučný/Adventisté

Adventisté slují ve Spojených Obcích severoamer. blouzniví sektáři, kteří očekávají brzký příchod Kristův na soud. Podnět k sektě té dal William Miller (* 1782 v Pittsfieldě v Massachusettsu; † 1849) hlásaje na veřejných místech v New-Yorce a Bostoně konec světa r. 1843; když však Kristus roku toho na soud nepřišel, položil znova konec světa na 23. října 1847. Lidé připravovali se k tomuto hroznému dni, kupovali si nové šaty, tu noc před 23. trávili na modlitbách a přese všecko zklamání setrvali ve svém blouznění. Sekta **a**-tů trvá dále, má kolem 95.000 vyznavačů, zřídila si universitu a velkou knihtiskárnu a vydává časopisy, aby pomocí jich učení své šířila. *Dr. F. X. Kryštůfek.*

Údaje o textu	
Titulek:	Adventisté
Autor:	František Xaver Kryštůfek
Zdroj:	*Ottův slovník naučný.* První díl. Praha: J. Otto, 1888. S. 240. Dostupné online.
Licence:	PD old 70
Heslo ve Wikipedii: Adventisté sedmého dne	

Citováno z „https://cs.wikisource.org/w/index.php?title=Ottův_slovník_naučný/Adventisté&oldid=104781“

- Stránka byla naposledy editována 26. 4. 2015 v 19:23.
- Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci, případně za dalších podmínek. Podrobnosti naleznete na stránce Podmínky užití.

FEUILLETON.

Adventisté v Praze.

Člověk by ani nevěřil, že lid křesťanský, osvícený vědou a cítící nábožensky, tak snadno sedne na vějíčku kde jakému z cizíny k nám do naší společnosti malých lidí se vetřevšímu »kazateli«, byť i mluvil jazykem nesrozumitelným, jazykem, jímž k nám, či lépe proti nám mluví náš úhlavní národní nepřítel! Kouzlo cizíny, tajemství, jímž se odívají různí světobřízl a poslové zámořských, vzájemně až na nůž se potírajících sekt, dovede ještě dnes upoutati řadu lidí a rozehřáti jejich srdce ve směru, z něhož bráti mohou jedině: mravní zkázu, ztrátu víry, zděděné po otcích.

Do našeho království vtrhl »vyslanec« adventistů. Stánek rozbil v Kožní ulici v soukromém příbytku jakéhosi F. Šimona. Tam pořádá své »řeči« o novém příští Kristově, jímž předcházejí zpěvy a vzhledem k obsahu řečí blasfemická vzývání Ducha svatého.

Co vše dovede z bible dokázati rozum vírou neušlechtěný, je známo. I anarchisté podpírají své učení svatými slovy, vytrženými z bible — a náboženskými anarchisty jsou adventisté. Církev katolická je jim solí v očích, nic ze zřízení církve není jim svato, vše potřísní slinou svého zarputilého záští a své nenávisti, jíž pronásledují víru i klid a pokoj srdce. — Neslyšeli jsme ještě ze žádných úst nejzavilejších nepřátel náboženství tolik rouhavých slov, tolik drzých výpadů proti církvi katolické, tolik útoků proti zdravým smyslům lidským, jako z úst »kazatele« adventistů v Praze.

Drsnou stejně jako drzou rukou trhá ten muž vše, co je člověku drahým v jeho víře — a za vzor vší moudrosti a výspu dokonalosti staví své učení, jehož jádrem je: člověk nemá duše nesmrtelné. Na stupeň němé tváře staví adventista bytost stvořenou k obrazu Božímu a to proto, že prý v písmě nikde nestojí, že by člověk duši nesmrtelnou měl!

Známo, že připíná se k nevědomosti drzost nenasytná. Ale pro Bůh, co ten lid? — Každé hnutí církve katolické, směřující k podepření čistého života křesťanského, denní listy, tak zvané svobodomyslné, častují svými lživými, nenávistnými podezříváními, kde však se dějí útoky na samu bytnost náboženskou našeho lidu, kde cizinec ani řečí našeho lidu mluviti nedovedoucí stejně pečlivě ukrývá pravý účel svého »poslání« (»Pryč od Říma!«) jako soustavně těží z nevědomosti i lhostejnosti náboženské, zaviněné jen tou vychvalovanou svobodomyslností denního tisku, tam ten tisk mlčí, aniž by se omluviti mohl, že o tom, co se děje, neví. Tisk, slyšící jindy růsti trávu, neví o tom, že americký Yanké německou lží hubí cit srdce náboženský a tím naše cítění národní tlumí a ničí. — Adventistům pozornost věnujeme úsilnou,

V čem pozůstává jejich učení?

Záslužnou svou činnost hlavní spatřuje vzpomenutý námi již »kazatel« adventistů v potírání jakékoli víry v život posmrtný. Jako se rozkládá po smrti tělo, tak rozkládá se i to, co nazývá se duší. Není po smrti ani odměny ani trestu, prostě proto, že není duše, jež by byla odměněna či potrestána. Život vezdejší jest přeludný zjev, vyvrcholená svatost, nízkost, zločinnost. Materialismus to čirý, opíraný o písmo sv. Naděje, vyvěrající z víry v život posmrtný, naděje spravedlivých, že s Bohem budou tváří v tvář, ta nejsladší útěcha, jakou nám náboženství naše poskytuje, je falešným snem, přeludem, humbugem, jímž církev katolická a víry, v této otázce se kryjící, lid svůj klamou ve svůj prospěch. Dílo spásy, dokonané smrtí Vykupitele na Golgotě, to svaté, nejsvětější tajemství, před nímž duše cítící stojí v hlubokém pokorném zadumání, dle učení adventistů bylo jen počátkem a dovršeno bude teprve druhým příštím Kristovým, jehož čas již nadchází. Kristus nekraluje církvi své, nýbrž odpočívá, připravuje se na své nové příští, žije nyní toliko život embryonální. Hrubě, čiře materialisticky pojaté, z textu písma vytrhanými citáty opírané učení adventistů, to je dar, jímž cizinec podaruje pobloudilé lidi, nemající ani důvěry ve své duchovní ani ve svůj vlastní cit ni rozum. A má učení takové své adepty již u nás? Ano, má. Bohužel. Důsledkem potírání víry v život posmrtný je potírání ne snad jenom učení spiritismu, na lány ušlechtilejšího učení adventistů, ale hlavně učení a všeho zařízení církve katolické.

Soudnému, poněkud logicky myslícímu člověku bije do tváře vnitřní odpor učení adventistů. Ale i kdybychom mohli připustiti, že vnitřní harmonie náboženské nauky spočívá na jiných zásadách, než tomu při tom kterém systému filosofie, přece nemůžeme ani z daleka rozehřáti se pro ten nekřesťanský, ješitností sektářskou diktovaný názor, že prostý lid třeba odtrhnouti od zděděné víry jeho za každou cenu, i na vrub jeho soudnosti. A jak snadno je to provésti, toho důkazem jsou řady sekt rojících se jako včely v úlu, i řady jejich přívrženců. My o tom ani na okamžik nemáme ani zdání pochybnosti, že marně budou i adventisté pokoušeti se o otřesení bran církve katolické. Je to tak vyloženou věcí, nehledě k zjevení Božímu, že učení spásy chová jen ona matka všech duší věřících, matka milující a pečlivá o blaho dětí svých, církev katolická. A i kdyby nakrásně ničeho nebylo jiného, na čem by církev pevně stála: milosrdenství, odpouštění, jaké skytá, je zárukou božského její původu.

Věcné posouzení adventistů, vztažmo jejich učení, ponecháváme úvaze příští. Leč nemůžeme nepřipomenouti, co písmo sv. praví o nepříteli, obcházejícím jako lev řvoucí a hledající, koho by pohltil. Horká půda pod našima nohama, pokud jde o náboženství, nevychladla dosud a útoky z různých stran na lid náš křesťanský podnikané, hrozí i národnosti naší české, neboť ač skrytě, přece soudnému pozorovateli průzračně i adventisté propagují heslo »Pryč od Říma« a tím i vlažnost národního smýšlení, průpravu to k národní i politické smrti naší.

Směs.

Sekty v severoamerických Spojených Státech. „Zeitlexikon“ (1901, seš. 2., str. 216) podává soupis sekt, které v severoamerických Spojených Státech zastoupeny jsou. Data jsou vzata z roku 1900. Adventisté (Chiliasté) mají 88.798 vyznavačů, Baptisté (dělí se na 13 různých sekt, po většině černoši) 4,744.874, Říční bratří (Novokřtěnci, tři sekty) 4739, Plymouthští bratří (Darbisté, Chiliasté) 6661, římští katolíci 8,616.226, kteří již svaté biřmování přijali (10,129.677 pokřtěných), polští katolíci 15.000, starokatolíci 10.000, reformovaní katolíci 1500, Irvingiani 1394, Christadelfi 1277, křesťané (Christianer) 111.835, křesťané vzdělaní (Christian Scientifics) 100.000, Církev Boží 38.000, Swedenborgiané 7079, Kongregationalisté (Independenti, Puritani, po většině Sociniani) 629.874, Učenníci Kristovi (bez vyznání) 1,149.982, Tunkardi (Novokřtěnci, nosí nápadný šat, vousy) 111.481, Episkopali (Biskupští, Anglikani) 716.431, reformovaní Episkopali 9743, evandělická obec (německy: Albrechtsleute) 118.865, spojená evandělická obec (před 10 lety se oddělili od Albrechtových bratří) 60.993, Kvakeři (4 sekty, positivisté a deisté) 117.868, německá evandělická synoda (spojená pruská církev) 203.574, řečtí katolíci 20.000, ruská církev 40.000, židů všech jest 1,058.135, z toho orthodoxní (Poláci a Rusové) a reformovaní (Němci) 211.627, Mormoni 300.000, reformovaní Mormoni 45.000, Lutheráni 665.878, Mennonité (7 sekt) 54.748, biskupští Methodisté 2,716.437, protestantští 536.271, jižní biskupští 1,457.864, methodistické církve černochů 1,300.000, jiných dvanácte methodistických společností 300.000, Ochranovští čili Herrnhutští 14.817 (roku 1890. 11.780), Presbyteriani (13 sekt) 1,576.608, Reformovaní: němečtí 243.545, hollandští 107.594, Armada spásy 40.000, Spojení bratří v Kristu, a to: konservativní 226.643, pokrokoví 243.841, Unitaři 71.000, Universalisté 48.426 (r. 1890. 49.194), němečtí evandělíčtí protestanti 36.156, Schwenkfeldiani 306, Waldenströmiani 20.000, Hoffmanniani (též Tempelfreundé nazvaní) 340. Dle všeho jsou data správná; neboť jak týž „Zeitlexikon“ (sešit 3., str. 350) sděluje, přibylo dle „Catholic Directory“ ve Spojených Státech severoamerických roku 1900. o 645.000 duší katolíkům, po většině vystěhovalci. Počet všech katolíků jest 10—11 milionů. I. Zháněl.

Otázka antialkoholická u mládeže. Lihoviny, podávané dětem, byť v sebe nepatrnějších dávkách, způsobují celou řadu tělesných nemocí a duševních poruch. Prvním následkem je zakrnělost fysická, zrůdnost dětí. Zhusta dostavují se epileptické záchvaty, porucha nervového systemu, křeče, t. zv. vítů tanec, delirium tremens, alkoholická manie, zhoubné proměny organů, jako nadmutí plic a vodnatelnost.

Dr. Max Kassovitz, jenž velmi obšírně pojednal na VIII. kongressu proti alkoholismu ve Vídni o tomto thematu, velice důtklivě vyvracel klamnou domněnku, že mírné dávky alkoholu působí léčivě u slabých nebo churavých dítek, neboť fysiologickým bádáním vyvrácen byl předsudek o výživnosti alkoholu a o prospěšném působení jeho na trávení. Mínění, že alkohol napomáhá trávení, jest neoprávněn, neboť působí právě opak. V mnoha případech jedinou příčinou ztráty chuti k jídlu bylo shledáno pravidelné střídmé požívání